

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/45/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

235/2011. (VIII. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. január 30-án előterjesztett **panaszát** a 2011. augusztus 31-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a T. Rendörkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. január 30-án elektronikus úton terjesztette elő beadványát – amelyet március 31-én, postai úton megküldött beadványában aláírásával megerősített – a vele szembeni magánlakásban történő rendőri intézkedés jogszerűtlensége és annak megalázó volta miatt, és kérte a Testület vizsgálatát.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. január 30-án este 21 óra 15 perc körüli időpontban lakásán, élettársa felkutatása miatt két rendőr – akik közül az egyiket a panaszos név szerint megjelölte – jelent meg. A panaszos a rendőrök kopogását nem hallotta, mivel a fürdőszobában tartózkodott. Csak arra lett figyelmes, hogy valaki azt kiabálja, hogy ha a panaszos nem engedi be, akkor „berúgja az ajtót”, ami végül meg

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

is történt. A panaszos hozzátette, hogy a bejárat ajtón olyan kár keletkezett, hogy ahhoz lakatost kellett hívni.

Az intézkedő rendőr semmilyen felvilágosítást nem adott, hogy milyen ügyben keresik a panaszos élettársát, aki egyébként már nem lakik a panaszos lakásán. A panaszos által megnevezett rendőr mindössze „berontott” társával együtt otthonába egy papírt szorongatva. A panaszos elmondta nekik, hogy élettársa, a keresett személy nem tartózkodik a lakásban, az intézkedő rendőr mégis körbe akart nézni ott. A panaszos megkérdezte, hogy van-e házkutatási engedélyük, mire az intézkedő rendőr azt felelte, hogy nincsen.

A panaszos értetlenül állt a történetek előtt, és megítélése szerint „felháborító”, hogy az „éjszaka közepén a rendőrség emberei rugdalják” ajtaját, „üvöltöznek” otthona előtt. A panaszos törvénytisztelő állampolgárként megszegyenítve érezte magát a szomszédok előtt, akik látták a történeteket. (Hozzátette azt is, hogy egy előző esetben a szomszédok azt is láthatták, hogy lekapcsolták villanyóráját.)

A panaszos beadványában említést tett arról, hogy lakása bejárat ajtajáról fényképfelvételt készített (amelyeket azonban a Testület részére nem továbbított).

A panaszos kérte panasza kivizsgálását, az intézkedő rendőrök felelősségre vonását, valamint a bejárat ajtaján keletkezett károk megtérítését, helyreállítását.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Az intézkedő rendőr 2011. január 30-án kelt jelentése szerint (amelyen az intézkedő rendőr járőrtársának a neve is szerepel) 20 óra 50 perckor megjelent a panaszos lakásán mivel tudomására jutott, hogy ott egy körözött személy tartózkodik.

Az intézkedő járőr megjegyezte, hogy ezen a címen a keresett személyt korábban már többször megkísérelte felkeresni, mivel ezzel a személlyel szemben egy Megyei Bíróság Büntetés-végrehajtási csoportja lopás bűntette miatt elfogatóparancsot adott ki.

Az intézkedő r. főtörzsőrmester előadta, hogy amikor a háznál megjelent, a lakás ablakán fény szűrődött ki, valamint a bejárat ajtajánál jól lehetett hallani, hogy a lakáson belül tartózkodik valaki. Ennek ellenére többszöri kopogtatásra nem nyitott ajtót senki, valamint a lakásból ekkor semmilyen zaj nem szűrődött ki.

Ezután a r. főtörzsőrmester emelt hangon közölte rendőri mivoltát, és felszólította a bent tartózkodókat, hogy nyissák ki az ajtót, aminek továbbra sem tettek eleget. Ezt követően erősebben kezdett dörömbölni az ajtón, valamint ismét felszólította a bent levőket, hogy az ajtót nyissák ki. Erre a panaszos nyitott ajtót, akinek adatai személyi igazolványából rögzítve lettek.

Rendőri kérdésre a panaszos elmondta, hogy a keresett személy már nem tartózkodik állandó jelleggel a panaszos címén, valamint sérelmezte azt, hogy az ajtaján hangosan dörömböltek, valamint, hogy a lépcsőházban többször, hangosan felszólították az ajtó kinyitására. A panaszos egyértelmű választ nem tudott adni arra a kérdésre, hogy ha hallotta a kopogást és az ajtó kinyitására való felszólítást, miért nem tett annak eleget.

Mindezek után panaszosi engedéllyel a r. főtörzsőrmester a lakásban körbenézett, melynek során megállapítást nyert, hogy a keresett személy jelen esetben nem tartózkodik a lakásban, viszont feltételezhető, hogy ő életvitelszerűen ott lakik, mivel használati tárgyait, valamint ruházatát is megtalálták a lakásban.

Az intézkedés végén a panaszos ismét elkérte az intézkedő rendőrök nevét és jelvéyszámát, amely kérésének eleget tettek, továbbá közölte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal fog élni.

2) Az intézkedő rendőr 2011. május 9-én kelt kiegészítő jelentésében rögzítette, hogy az intézkedés alkalmával többszöri kopogtatást követően a panaszos nyitott ajtót. Az ajtóval szemben fizikai erőszak a kopogtatáson kívül nem történt.

Miután a panaszos kinyitotta az ajtót, behívta a r. főtörzsőrmestert a lakásba, ahol köszönést követően a rendőr közölte nevét, jelvéyszámát, szolgálati helyét, valamint tájékoztatta a panaszost arról, hogy tudomása van róla, hogy a vele egy háztartásban élő személy ellen lopás bűntette miatt elfogatóparancsot adott ki egy Megyei Bíróság Büntetés-végrehajtási csoportja. A panaszos ekkor közölte a r. főtörzsőrmesterrel, hogy nyugodtan nézzen körül a lakásban, mivel a keresett személy már nem azon a címen tartózkodik, ugyanakkor felvilágosítást a panaszos nem volt hajlandó nyújtani a körözött férfi hollétéről. A lakásban a keresett férfi holmija, használati tárgyai fellelhetők voltak, azonban ő nem volt ott.

A r. főtörzsőrmester ezután felvilágosította a panaszost, hogy a további kellemetlenség elkerülése érdekében tájékoztassa a keresett személyt, hogy jelenjen meg a bíróságon, valamint, ha a férfi már nem a tárgyi címen tartózkodik, jelentse ki onnan, amit az illetékes okmányirodában megtehet.

Ezt követően a panaszos ismét elkérte az intézkedő rendőrök nevét és jelvéyszámát, majd közölte, mivel a rendőröknél nem volt házkutatási engedély, mindenképpen fel fogja őket jelenteni.

3) Az illetékes Rendőrkapitányság vezetője 2011. május 17-én kelt és a megyei rendőr-főkapitányság vezetőjének címzett tájékoztató levele az ügygel kapcsolatosan a következő többletinformációkat tartalmazza.

A tájékoztató levél tanúsága szerint a 2011. január 30-án 20 óra 50 perckor történt rendőri intézkedés parancsnoki kivizsgálása megtörtént. A kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy azt két r. főtörzsőrmester hajtotta végre.

Az intézkedésre egy Megyei Bíróság Büntetés-végrehajtási csoportjának elfogatóparancsa alapján került sor. Az intézkedést megelőzően a járőrök a rendőrkapitányságon a keresett személyt ellenőrizték a körözési adatbázisban, amelyből megállapították, hogy élő elfogatóparancs van érvényben vele szemben, és tudomásuk volt arról, hogy a keresett férfi az elfogatóparancson szereplő címen tartózkodik.

A járőrök 20 óra 50 perckor jelentek meg ezen a címen annak érdekében, hogy a Rendőrségről szóló 1994 évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján elfogják.

A magánlakásban történő intézkedésre a panaszos engedélyével került sor, és mivel az eredményre nem vezetett, azt követően a lakást elhagyták.

Az intézkedés előtt, alatt és azt követően az intézkedő rendőrök a panaszos lakásának ajtaján erőszakot nem alkalmaztak, anyagi kár nem keletkezett, kártérítési igénnyel a panaszos az intézkedést követően nem élt.

A többszöri kopogtatást az indokolta, hogy egyértelműen megállapítható volt, hogy a lakásban tartózkodnak, azonban csak többszöri felszólításra nyitott ajtót a panaszos.

A tájékoztató levél kitér arra is, hogy az elfogatóparancs alapján történő ellenőrzés a járőrszolgálat napi munkájának a része. Az ellenőrzések pedig lehetőleg olyan napszakban történnek, amikor a keresett személyek felkutatása a legeredményesebb.

Az intézkedés kulturált hangnemben, az intézkedés várható céljával arányban történt.

Összefoglalásként a rendőrkapitányság vezetője megállapította, hogy az intézkedő járőrök az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja és a 39. §-a, továbbá a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (1) bekezdésében foglaltak alapján jogszerűen, szakszerűen, arányosan intézkedtek.

4) A rendőrség ezen túlmenően a Testület rendelkezésére bocsátotta egy Megyei Bíróság Büntetés-végrehajtási csoportjának 2011. január 7-én kelt végzését elfogatóparancs kibocsátásáról, figyelemmel arra, hogy az elítélt a jogerősen kiszabott

szabadságvesztés büntetés letöltését nem kezdte meg. A végzésben a „korábbi és utolsó ismert tartózkodási hely” alatt a panaszoséval egyező cím szerepel.

5) A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (a továbbiakban: KEK KH) személynyilvántartásából és az ORFK Körözési Információs Rendszeréből a keresett férfi adatai lekérdezésre kerültek 2011. január 13-án. Az erről készült dokumentumok tanúsága szerint a keresett férfi érvényes lakcíme az eddig ismertetett iratokban szereplő címmel megegyezett.

6) A Testület részére megküldte a rendőrség az illetékes rendőrkapitányság bűnügyi osztály vezetője által a Központi Büntetésvégrehajtási Nyilvántartó vezetőjének címzett levelet. A levél azon tájékoztatást tartalmazza, hogy a bíróság elfogatóparancsa alapján a keresett személy körözését és elfogását rendelte el.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálata tárgyává tette a magánlakásban való intézkedés jogszerűségét, az intézkedés végrajztásának módját (késői órában való intézkedést, lakásba való behatolás módját, megalázó eljárást), valamint azt, hogy megfelelő felvilágosításban részesítették-e a panaszost az intézkedéssel összefüggésben.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz, a 13. § (1) bekezdés szerinti tulajdonhoz, az 54. § (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz való jogát és az 59. § (1) bekezdésben biztosított jogát a magánlakás sérthetlenségéhez.

1) A Testület először abban a kérdésben foglalt állást, hogy jogszerűen került-e sor a panaszos élettársa elfogása érdekében a magánlakásban való intézkedésre.

Az illetékes rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele, valamint az intézkedő rendőr jelentése szerint az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján egy olyan férfi felkutatása és elfogása érdekében jelentek meg a panaszos lakásánál, aki ellen hatályban levő elfogatóparancs volt érvényben az intézkedés napján. A keresett férfivel szemben kiadott elfogatóparancs igazolásaként a rendőrség elküldte a Testület részére a bíróság büntetés-végrehajtási csoportjának erről szóló, 2011. január 7-én kelt végzését. A rendőrségi iratokból az is kiderül, hogy a bíróság elfogatóparancsa alapján elrendelték a férfi körözését és elfogását.

A panaszbeadvány abban a kérdésben nem tér el a rendőrségi információktól, hogy az intézkedés alkalmával a járőrök a panaszos élettársát – akinek a neve megegyezik a panaszbeadványban és a rendőrség által megküldött iratokban – keresték, hiszen maga a panaszos úgy fogalmazott: „a járőr semmilyen felvilágosítást nem adott, milyen

ügyben keresik az élettársamat”. Ebből pedig az következik, hogy a panaszosnak arról teljes bizonyossággal tudomása volt, hogy az intézkedő rendőrök az élettársa felkutatása céljából jelentek meg otthonánál.

A bíróság végzésből, a KEK KH személynyilvántartásából és az ORFK Körözési Információs Rendszeréből megállapítható, hogy az ott szereplő, a keresett személy lakcímére vonatkozó adat, valamint a panaszbeadványában megjelölt panaszosi lakcím az intézkedés napján megegyezett egymással.

A Testület szükségesnek tarja az Rtv. 13. § (1) bekezdésére való utalást, amely rendelkezés a rendőr intézkedési kötelezettségét rögzíti. A hivatkozott rendelkezés értelmében a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet, vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 33.§-a az elfogásra és előállításra vonatkozó szabályozást tartalmazza. Ezen szakasz (1) bekezdésének b) pontja alapján a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja, és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki.

A Testület álláspontja szerint az Rtv. 13. § (1) bekezdése, valamint a 33. § (1) bekezdés b) pontja megfelelő jogalapot biztosított ahhoz, hogy az intézkedő rendőrök a panaszos körözés alatt álló élettársának felkutatásához és elfogásához; továbbá az, hogy ezt a panaszos lakcímén tették meg, nem tekinthető jogszerűtlennek, hiszen a személyi nyilvántartások szerint a keresett személy bejelentett lakcíme a panaszos lakcímével megegyezett.

A kapitányságvezető tájékoztató levele, valamint az intézkedő járőr jelentései egybehangzóan azt az információt tartalmazzák, hogy az Rtv. 39. §-a szerinti magánlakásban történő intézkedésre a panaszos engedélyével került sor. Az intézkedő rendőr jelentésében és annak kiegészítésében beszámolt továbbá arról, hogy az általa nyújtott tájékoztatást követően (azaz, hogy milyen célból jelent meg ott) a panaszos elmondta, hogy a keresett férfi már nem tartózkodik a lakásban, azonban arról felvilágosítást nem volt hajlandó adni, hogy hol található. A panaszos az intézkedés végén ismételten elkérte az eljáró rendőr adatait, mondván, hogy nem volt „házkutatásra” engedélyük.

Ezzel szemben a panaszos úgy fogalmazott, hogy az intézkedő rendőr „csak berontott” járőrtársával együtt otthonába, valamint, annak ellenére, hogy elmondta rendőröknek, hogy a keresett férfi már nem tartózkodik ott, mégis minden áron körbe akartak nézni. A panaszos előadta továbbá, hogy azon kérdésére, hogy van-e arra jogosító házkutatási parancsuk, úgy felelt az intézkedő rendőr, hogy nincsen.

Az Rtv. 39. §-a szerint rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – mások mellett – a bekezdés j) pontja szerint akkor, ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

E rendelkezésből látható, hogy a rendőröket a jogszabályi háttér valóban feljogosítja a magánlakásba való belépésre, még akkor is, ha arra vonatkozó külön hatósági határozattal nem is rendelkeznek, amennyiben a törvényben foglalt valamely feltétel fennáll. Jelen esetben az intézkedéssel elérni kívánt cél olyan személy elfogása és előállítása volt, aki ellen elfogatóparancs volt érvényben, így megállapítható, hogy a Rtv. 39. § (1) bekezdés j) pontjára tekintettel a magánlakásban való intézkedés jogszerűen történt.

A rendőrség által, a keresett személy felkutatása céljából foganatosított magánlakásban történő intézkedés kapcsán a Testület a fent hivatkozott jogszabályhelyekre, valamint a meglevő információkra tekintettel a magánlakás védelméhez való jog sérelmét nem állapította meg, az intézkedés jogszerű volt a miatt.

2) A panaszos sérelmezte azt, hogy az intézkedő rendőr minden felvilágosítás nélkül rontott be lakásába, anélkül, hogy tájékoztatta volna őt arról, milyen ügyben keresik élettársát.

Az Rtv. 20. §-a rögzíti a szolgálati fellépés módjára vonatkozó rendelkezéseket, amit a Szolgálati Szabályzat 4. §-a egészíti ki. Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. A Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg.

A fent idézett jogszabályhelyek tehát kötelezettséggént írják elő a rendőrök részére – egyebek mellett – azt, hogy az intézkedés tényét és célját közöljék az intézkedés alá vont személlyel, amelyet főszabályként az intézkedés kezdetekor kell megtenni, vagy azt követően, amennyiben az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése további kötelezettséget rögzít, mely szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni”. Ezen rendelkezés alapján az intézkedő rendőröktől általánosságban várható el, hogy az állampolgárok számára felvilágosítást tudjanak adni intézkedéseik jogszabályi háttéréről.

A panaszosi előadással ellentétben az intézkedő rendőr kiegészítő jelentése, valamint a kapitányságvezető tájékoztatása arról számol be, hogy a panaszossal közölték, hogy P. Gy.-t keresik, akivel szemben a bíróság elfogatóparancsot adott ki, amelyen utolsó ismert tartózkodási helyül a panaszos lakcíme szerepel.

A rendelkezésre álló, egymással szemben álló információk között az ellentétet a Testület a rendelkezésre álló bizonyítási eszközökkel feloldani nem tudta, ezért nem volt megállapítható az, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdése (intézkedés okának és céljának közlése) és a 24. §-ának (1) bekezdése (felvilágosítás-adás és segítségnyújtás) szerinti kötelezettségüknek eleget tettek-e vagy sem, ezért a panaszos Alkotmány 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

3) Ezt követően a Testület a magánlakásban való intézkedés körülményeit, azaz annak időpontját, valamint a végrajtásának módját és megalázó voltát vizsgálta.

a) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedésre a késő esti órákban, azaz este 21 óra 15 perc körüli időben került sor. A rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedést 20 óra 50 perckor kezdték meg, azaz a panaszos által előadott időponttól 25 perccel korábban. A kapitányságvezető arról adott tájékoztatást, hogy az elfogatóparancs alapján történő ellenőrzés a járőrszolgálat napi munkájának a része. Az ellenőrzések pedig lehetőleg olyan napszakban történnek, amikor a keresett személyek felkutatása a legeredményesebb.

A Testület fontosnak tartja annak rögzítését, hogy az Rtv. a rendőri intézkedésekkel – így különösen a magánlakásban való intézkedéssel, az elfogással és az előállítással – kapcsolatban nem tartalmaz rendelkezést a fogatanosítás időpontjára vonatkozóan, ezért a kérdés értékeléséhez a Testület – ahogy ezt már korábbi, így pl. a 363/2010. (VII. 7.) és a 480/2010. (XI. 17.) számú állásfoglalásaiban is tette – vizsgálata körébe vonta a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezéseit. A Be. 158. §-a értelmében a házkutatás, a motozás és a lefoglalás érdekében tett intézkedést az érintett kíméletével, lehetőleg a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végezni. A rendelkezés tehát nem kötelező előírást tartalmaz, hanem mintegy ajánlásként rögzíti a fenti kényszerintézkedések megadott időszakban való fogatanosítását, így attól a körülmények függvényében lehetőség van eltérni.

Noha az idézett jogszabályhely nem vonatkozik a tárgyi esetben fogatanosított rendőri intézkedésekre, mégis megállapítható, hogy a panaszossal szembeni intézkedést – még ha az általa előadott időpont és a rendőrség adatai között eltérés is mutatkozik – a fenti, más jogterület előírásainak megfelelően ajánlottként előírt időpontban hajtották végre, valamint a Testület elfogadta a rendőrség azon indoklását, miszerint a keresett személy felkutatása olyan időpontban történt, amikor az a leginkább eredményes.

Minderre tekintettel a Testület nem állapította meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, mivel a rendőri intézkedés időpontjának megválasztását nem találta jogszerűtlennek. Ezt az álláspontot erősíti az a tény, hogy rendőrök intézkedésének célja egy körözött személyek elfogása volt, amelynek szükséges eleme a megfélemlítés.

b) Ezt követően azt a panaszos által előadott körülményt kísérelte meg tisztázni a Testület, miszerint arra lett figyelmes, hogy valaki többször felszólítja, amennyiben nem engedi be „berúgja” az ajtóját, ami végül meg is történt. A panaszos ezzel kapcsolatosan a Testületet arról tájékoztatta, hogy az ajtóban történt kárról fényképfelvétel készített, ugyanakkor ezeket a fényképeket nem küldte meg. Kérte továbbá a Testulettől az ajtón keletkezett károk helyreállítását is.

Az Rtv. 11. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”

A panaszos által előadott rendőri fellépés ezen módját a Rtv. 11. § (1) bekezdésen alapján abból a szempontból vizsgálta, hogy az megfelelt-e az arányos fellépés követelményének. Az Rtv. 15. §-a értelmében ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Figyelemmel volt továbbá az Rtv. 2. § (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Ebből pedig az következik, hogy a rendőrség működésével szemben alapvető követelmény, hogy ne veszélyeztesse az állampolgárok alapvető jogait.

A rendőrség cáfolta a panaszos fenti állításait, és az intézkedő rendőr úgy fogalmazott – amit a rendőrkapitányság vezetője megismételt levelében –, hogy az ajtón fizikai erőszakot, a kopogtatáson kívül nem alkalmazott. A kapitányságvezető megjegyezte továbbá azt is, hogy az intézkedést az attól várható céllal arányos módon hajtották végre.

A Testület az ellentétes előadásokra tekintettel, amelyek között a kollíziót a rendelkezésre álló bizonyítási eszközökkel feloldani nem tudta, nem volt megállapítható a rendőrök aránytalan fellépésnek módja, s ezáltal az sem, hogy sérült-e a panaszos tulajdonhoz való joga.

A Testület továbbá jelen ponton tájékoztatja a panaszost a hatáskörére vonatkozó Rtv. 92. § (1) bekezdésének rendelkezéseiről, amely szerint, akinek az Rtv. törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. A rendelkezés értelmében a Testület

hatásköre kizárólag arra terjed ki, hogy alapjogi szempontból vizsgálja meg a rendőri intézkedés, mulasztás vagy kényszerítőeszköz-alkalmazás jogszerűségét. Az Rtv. rendelkezései szerint jogszabályi felhatalmazása a Testületnek nincsen sem a kártérítés indokoltságának megítélésére, sem mértéke megállapítására, sem pedig más szervnél kártérítési eljárás kezdeményezésére, sem pedig az okozott kár helyreállítására. A kártérítés polgári eljárásban érvényesíthető, amelynek során a panaszeljárásban hozott állásfoglalás a jogalap értékelésének körében vehető figyelembe.

c) A panaszos megalázónak, eltűzöttak találta a rendőri fellépés mértékét, mivel azt szomszédai is láthatták, hallhatták.

Ezen sérelem értékelésénél ismételten az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés 2. fordulát szükséges segítségül hívni, ami azt mondja ki, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Utal továbbá a Testület a jelen állásfoglalás III. rész 1) pontjának megállapítására, miszerint a magánlakásban való intézkedésre a vizsgált esetben megalapozottan és a megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján került sor. Emellett szükséges ismét az arányosság követelményére (Rtv. 15. §) emlékeztetni (a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával).

A rendőrségi iratok nem cáfolják, sőt kifejezetten azon tényről adnak számot, hogy a panaszos ajtaján egyre hangosabb és ismétlődő kopogtatás vált szükségessé, valamint felszólították a lakásban tartózkodókat – rendőri mivolt közlése után – az ajtó kinyitására. Mivel ezek eredményre nem vezettek – ugyanakkor a kiszűrődő fények és a lakásból kihallatszó hangok alapján arra lehetett következn, hogy van bent valaki –, erőteljesebb dörömbölés és ismételt felszólítás követett. Ezt követően nyitott a panaszos ajtót a rendöröknek. A panaszos beadványában nem rögzít olyat, hogy azonnal ajtót nyitott volna rendöröknek, a panaszos ugyanis úgy fogalmazott, nem hallotta a kopogtatást, mert a fürdőszobában tartózkodott.

Az intézkedést fogantató rendörkapitányság vezetője arról számolt be, hogy az intézkedést arányos módon hajtották végre a járörök.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése úgy szól: „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendöri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendör utasításának engedelmeskedni. A rendöri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.”

Az nyilvánvalóan megállapítható, hogy a panaszos a rendöröknek nem nyitott elsőre ajtót, azonban mivel a lakásból fények és hangok szűrödtek ki, a rendörök – akiknek intézkedési kötelezettsége állott fenn a keresett személy felkutatására és elfogására – alappal hihették azt, hogy a lakásban tartózkodik a körözött férfi. Amellett, hogy a panaszos az egyre hangosabb kopogtatást, dörömbölést és rendöri felszólítást valóban

megalázónak érezhette, az Rtv. 19. §-a alapján fennállt azon kötelezettsége, hogy a rendőri intézkedésnek alávesse magát, és a rendőr utasításának engedelmeskedjen.

Sem a panaszos sem pedig a rendőrség nem nevezett meg szemtanúkat, akik a panaszos vagy a rendőrség állítását alátámasztatták, vagy cáfolták volna, így a Testület igen nehéz helyzetben volt ezen kérdés megítélésénél.

A Testület mégis arra a megállapításra jutott – figyelembe véve a fenti jogszabályi rendelkezéseket –, hogy az intézkedéssel elérni céllal arányban állt a rendőrök azon magatartása, hogy többször felszólították a lakásban tartózkodókat az ajtó kinyitására, és az ajtón kopogtattak, dörömböltek, ezáltal pedig nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. Ugyanakkor azzal összefüggésben, hogy a panaszos ajtaját „rugdalták” volna a rendőrök, a Testület a panaszosi és a rendőrségi állítás között az ellentmondást feloldani nem tudta, ezáltal a panaszos emberi méltósága megsértése e tekintetben nem volt megállapítható.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a körözött személy elfogása érdekében fogatosított intézkedések, valamint annak esti órában való végrehajtása, és az intézkedés végrehajtása érdekében a többszöri kopogtatás és felszólítás nem eredményezett alapjogsérelmet a panaszos oldalán; ugyanakkor nem volt megállapítható az intézkedés végrehajtása módjának (ajtó berúgása) megalázó és tulajdonjogot sértő volta, valamint azt sem, hogy a tájékoztatási kötelezettségüknek a jogszabályi előírásoknak megfelelően tettek-e eleget az intézkedő rendőrök. Minderre tekintettel a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint, a panasz intézkedést fogatosító rendőri szerv vezetőjének történő áttételéről döntött.

Budapest, 2011. augusztus 31.

Dr. Juhász Imre

elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag